

För SÄKERHETSGRUPPENS anteckningar. Inom rumsnr: _____ Datum: _____ IR: _____

Svenska Klätterförbundet SÄKERHETSGRUPPEN
Incidentrapport

Ifylld incidentrapport skickas till:
 SÄKERHETSGRUPPEN
 Svenska Klätterförbundet
 Lagerlöfsgränd 8
 112 60 STOCKHOLM

1. Incidenten klassas som:

- Tillbud, incident som kunde orsaka personskada men undveks eller avvärijdes.
- Olycka, incident som ledde till personskada eller dödsfall.

2. Datum för incident & klockslag: _____

3. Plats: _____

4. Led & grad: _____
 miljö

5. Incidenten skedde:

- Inomhus I ej alpin miljö I alpin miljö

6. Typ av aktivitet:

- Klippklättring Sportklättring Bouldering Artificiell klättring
- Isklättring Mixad klättring Annan aktivitet: _____

7. Incidenten skedde vid:

- Anmarsch Förstemansklättring Andremansklättring Topprepsklättring Clogging
- Repklättring Firning Ned-/uppstigning
- Annat: _____

8. De inblandade: (lista de inblandade efter skada, svårast skadad först, ej skadade sist.)

Klättrare nr:	Ålder:	Kön:	Erfarenhetsnivå:			Antal klätterår:	Eventuell skada:
			Nybörjare	Van	Mycket erfaren		
1			☐	☐	☐		
2			☐	☐	☐		
3			☐	☐	☐		
4			☐	☐	☐		
5			☐	☐	☐		

9. Händelseförlopp: (Hänvisa i texten till klättrare 1, 2, 3 etc.)

Fortsätt på baksidan→

10. Övriga upplysningar: (T.ex väderlek, utrustning, etc.)

Fortsätt på baksidan→

11. Slutsats: (Vad orsakade incidenten, kunde incidenten förhindrats etc.)

Fortsätt på baksidan→

12. Var någon organiserad räddningstjänst inblandad i omhändertagandet/räddningsoperationen:
 (såsom t.ex ambulans, brandkår, fjällräddning) Ja Nej Om ja, vilken: _____

13. Namn på uppgiftslämnare: _____
 är:

16. Uppgiftslämnaren

14. Telefon för vidare utredning: _____
 Ögonvittne

- Inblandad

15. E-post: _____
 Annat: _____

-

BEHÖVS

INCIDENTRAPPORTER?

”SKF SÄKERHETSGRUPPS” möte i Örebro i januari 2002 gav mig i uppdrag att försöka ge Bergsports läsare en förståelse för, varför det är så viktigt att rapportera in sina incidenter och olyckor.

Efter snart tjugo år som klättrare, vet jag, att några av mina klätterkompisars erfarenheter har jag själv dragit nytta av, genom att undvika ”vissa” situationer.

Och några av mina erfarenheter, har kommit andra till del. Det är nyttan av Bergsport (och andra klättertidningar) och samtalen runt ”lägereldarna”. Men också incidenter inomhus har gett mig förståelse för utrustningens begränsningar även utomhus! Jag vågar påstå att vi behöver en gemensam erfarenhetsbank som bas för alla våra olika klätteraktiviteter!

Redskapet jag skulle använda för att få er att fylla i och skicka incidentrapporterna till Säkerhetsgruppen, var mina egna erfarenheter. Det sägs, att en katt har nio liv...

JAG Började klättra 1982 med två människor, som med tiden har blivit mina goda vänner. De hade erfarenhet och följde noga med i brittiska klättertidningar. Det de lärde mig, var relevant för den tiden. Självfallet hade en kurs gett mera up-to-date förståelse för state-of-the-art, ifall jag köpt en sådan i något MCS- eller BMC-anlutet organ. Med andra ord, gå gärna en kurs hos en instruktör, auktoriserad av Svenska Klätterförbundet, eller hos en SBO-guide!

Min återhållsamma attityd var troligen orsak till, att jag inte fick några incidenter de första åren, vad jag minns. Möjligen därför, att mina klätterkompisar i Skåne och Göteborg tillhörde instruktörsskaran, eller de skickliga.

Men jag klättrade med för små skor! Och fick till följd av återkommande förhårdnader amputera yttersta falangen på vänster lilltå, varför jag sjukskriven ådrog mig en holländsk flickvän, vilken på holländskt manér körde hem mig från diskoteket på cykel.

1985, tror jag, var vi ett skånegång på Bornholm. Bland annat Torbjörn hade bytt

Baffin Island PerNordanberg (tv) och Mike Amlert (th) avlastar med tejpning MagnusNilssons överbelastade hälsena, så vi kunde fortsätta.

till tights och pannband.”Jag ska sluta med hjälm” tänkte jag på morgonen. Hjälmen togs dock på, och jag begav mig upp i ett kortare laybackhorn. fick i några säkringar och fortsatte. ”Upps”, händerna släppte taget, fötterna stod still mot väggen, medan armar och kropp gjorde en 180-gradig rörelse utåt och neråt, varför hjälmens baksida slog i väggen med full kraft, vartefter fötterna lossnade och jag for nerför!

Lärdom: Klättra med hjälm!

Pia ock Linus Kron gjorde runt 1996 också erfarenheten att slå i skallen på en sportklätterled i USA, dock utan hjälm.

MIN GODE VÄN Erik och jag var i Chamonix 1987. Vi hade tagit några nöjesrepor uppför insteget på ”Vaucher” och firade ner. När vi efter en av firningarna skulle dra ner repet, fastnade det långt uppe. Det var dock ett hundrametersrep, och Erik säkrade mig med ena änden, när jag klättrade uppöver.

Änden hade snott sig runt dragrepet. Det blev en ny firning och när jag åter var nere hos Erik, såg vi till att skilja repen åt

ordentligt och reda ut dem, innan vi drog mera lugnt. Jag tror att repet snodde sig mer än vanligt, då jag firade på Sticht (viktbesparing vid klättringen).

Att klättra på ett halvrep ska man enbart göra, när situationen fordrar det, och endast ifall det är ett slätt klipparti utan vassa kanter. Det hade varit klokare att kapa repet och fira i 20-meters omgångar.

Lärdom: Siste man får gärna ha en karbin runt ena repet ovanför firningsredskapet, vilket skiljer repen åt redan då. Håll dem sedan åtskilda och red ut dem, innan ni drar ner repet.

PÅ BISPBERG LYCKADES jag få ett par trevliga tillfälliga klätterkompisar runt 1988. Vi var däsiga på en extremt varm junidag. Martin säkrade mig, och jag placerade en friend ganska högt.

Trots den relativt lätta klättringen gjorde jag ett litet fall eller ett tungt häng, och friend-kammarna flyttade ett mindre block, som studsade ner och slant på Martins rygg. Martin hade dock sådan sinnen närvaro att han långsamt firade ner mig, vartefter han blev sjukskriven några veckor. Tack, Martin!

Lärdom: Kamsäkringar har upp till fem gånger så stor ”sprängverkan” som statiska kilar, och placerar i mycket solida klippartier. De bör därför användas med yttersta omtänksamhet i fjället t.ex.

VI KLÄTTRADE OCKSÅ inomhus på denna tid. Ovanför mig var en av de fagra varelserna. och babianinstinkten tog överhand. Koncentrationen var riktad åt en bestämd (bak)del.

Hur som helst lät jag damen ifråga fira ner utan friktion i säkringsmojängen, och hon landade med ett mycket tydligt duns på golvet, reste sig konsekvent och tilldelade mig en välplacerad och påtaglig örfil. Tursamt nog var det inte så högt i tak då.

Lärdom: Simultankapaciteten är viktig!

DET ÄR SVÅRT med söta flickor. En gång var jag på något som i sommarvärmen var svårt

(minst fyra), och jag var än varmare på tjejen som säkrade, varför jag företog en vacker pendling till hennes stand. Repets fina mantel gnagdes bort nära mittan, typiskt! Bra att vi var på ett litet fjäll i Bohuslän och inte hade möjlighet för en lång, gnagande pendling!

1989. VINTERTRÄFF i Tunaberg. Min mycket skickliga polare aidade upp en A3-sak på natten, under lika mycket sång som vi åstadkom nere vid lägerelden. Jag sa mig gärna vilja rensa dagen efteråt. Han hade fäst repet däruppe, så jag kunde bara koppla in jumarna och ta mig upp. Det gick smidigt.

Ett rep hängde i u-form neråt däruppsifrån, ”well, det var nog bara den lösa änden”. Sällan har jag skrattat så gott åt ödets givmildhet. När den goda mannen kvällen innan hade rep-solat, gick repet från en solid standplats på backen upp genom mellansäkringar och genom ”Stichten” runt en skruvkarbin fästad i selen.

På ”Stichtens” utgående sida hade han slagit en halvknut på repet framför stichten. Denna halvknut flyttades successivt på repet, och var den dynamiska säkringen, ifall ett fall skulle komma. För säkerhets skull hade han också en åttaknut bortanför halvknuten, vilken var inkopplad med en annan skruvkarbin till selen som backup, som fick knytas om allteftersom han kom högre upp. Nåväl, vid utsteget hade han gjort en ordentlig säkringspunkt och knutit in den övre repändan korrekt, och sedan slängt ut det rep, som fanns över med tanke på andra ändens ordentliga motdragsfäste (standplats).

Dock hade han inte kommit ihåg halvknuten ca 20 meter inne på repet. Och den hade lagt sig på insidan om översta säkringspunkten, och ”lästs” i position av min viktbelastning på repet därunder! Om den knuten hade kommit förbi karbinen och passerat övriga säkringar också, kunde det ha blivit en ”grunder”.

Lärdom: Kolla alltid själv systemet, om andra har lagt det.

SOMMAREN 1989. Min gode vän Erik klättrade som andreman en led på Kullaberg. Själv ledde jag en parallell led och befann mig under. I utsteget hojtade Erik till, och varnade oss, att snart skulle en rejäl stenbumbling komma!

För mig var det lätt att traversera åt sidan. Men Tutte som säkrade, kunde endast gå undan något, och säkringskedjan var i falllinjen. När vi var så säkra som möjligt, svängde Erik ut ena benet, och ett block om

30-40 kg, som han hållit i famnen, trillade neråt. Vi klarade oss lyckligtvis från både fysiska och utrustningsmässiga skador.

Lärdom: På många platser påverkar vintern klippan. Klättra endast i närheten av varandra på mycket beprövade ställen.

MUZTAGH TOWER 1990 var en fantastisk upplevelse, som vi endast på ett hår lyckades komma hem levande ifrån!

Den tydligaste ”missen” var ett repskav på ett fast rep, vilket resulterade i en glidning ner mot ett högt stup, men som stoppades upp strax innan.

Vi borde ha placerat en säkringspunkt, som hållit repet borta från en vass klippkant. Incidentrapport är inlämnad. Stenslag blev vi också utsatta för. Vid alla tillfällen av det enkla skälet, att vi passerade ett stenslagsexponerat område för sent på dagen.

Tursamt nog undkom vi med enbart en sårskada, och ”bara” ett köttår. En person lade sig i skydd av sin rygsäck, skyddande rygg och huvud, en såg på och en valde att titta upp och förflytta sig efter bästa övertygelse. Min sista firning ner från läger 3 medförde hjälmbyte.

Lärdom: Passera aldrig utsatta områden, när solen kan påverka eller nyss har påverkat områdena över!

VI BAJSADE I en glaciärspricka. Bajsintresse avslöjade sprickan. En person gick igenom annan spricka, till höfterna.

Lärdom: På snötäckta glaciärer är man alltid inknuten. På glaciärer, där man har gedigen lokalkännedom av flera års verksamhet, kan variationer förekomma, vilket är acceptabelt med lokala förare.

VID ETT TILLFÄLLE gick jag cirka 400 höjdmeter upp på cirka 2 timmar. Smällande huvudvärk till följd. Vi gick ner direkt.

Lärdom: Höjdsjuka/höjdpåverkan kan slå till i alla lägen. Var beredd att du eller kompisen får gå ner omedelbart.

Jag vari april 1992 konsekvent i denna fråga, när mina tyska kompisar och jag förhållandevis oacklimatiserade var aptit- och orkeslösa i camp Berlina (ca 6000 m) på Aconcagua. Violetta läppar var också synbara.

Det var dock märkbart, att vi inte alla kunde tolka dessa symptom. 1993 lärde jag den brutala vägen, att även diarré får tolkas som höjdsjuka, se artikel i Bergsport mars 1995 av Patrik Leje och undertecknad.

K2 ÅR 1993 var också med vindens söndertrasande av tältet i läger två och försvinnan-

Nanga Parbat: Trots att vi passerat här ca tio gånger tidigare, gick Victor Saunders ändå genom ner till höfterna i en glaciärspricka efter vårt avbrutna försök att klättra Nanga Parbat.

det av läger tre (orsakat av vind- eller snöfall), en påminnelse om naturens krafter, och ett skäl, varför jag föredrar alpin stil.

Självfallet påverkar sådana materiellt uppstådda brister händelseförloppet, och kanske behövs personer med mycket högt självförtroende/integritet för att fortsätta. Och, som nämnts i Bergsportartikeln från bestigningen: hjälpen från Anatoli Bukreev med en sovsäck var mycket välkommen.

Lärdom: Med positiv attityd får man ett positivt bemötande. Expeditioner hjälper varandra!

KALLA MYCKET REGN för en incident, om du så vill. Frasse, Jan, Mike, ”Olle” och Per upplevde det som man lätt kan få uppleva i fjället, nämligen att repet mellan förste- och andreman sveper ner stenar.

Tursamt nog fick Mike ”bara” en skada, som kunde hanteras på avlägsna Mount Asgaard, Baffin Island.

Magnus Nilssons hälsena blev kraftigt överbelastad på inmarschen (vi var inte vana med två rygsäckar var om 50 kilo i utgångsläget...). Tursamt nog hade Mike och Per en gedigen löjtnantserfarenhet, och kunde tejpa ihop Magnus så väl, att vi kunde fortsätta. Tack till dessa två också, att de delade på våra extrakilon, så vi var gick med ca 100 kilo var i början!

Lärdom: Se till helhetslogistiken. Vi hade ifrån sjuksköterska och läkare fått någon extrakunskap ovan i våra auktoriserade instruktörsbehörighet, och gemensam förståelse inom gruppen.

1996 KEBKURSEN. Fuktigt och halt på insteget av Kaskasapaktes sydvästkam. Försteman (i ett av tre relativt parallella

replag) tar tag i löst grepp och faller samtidigt som stenen far neråt och träffar andreman. Närvarande andreman (i annat replag) ger adekvat förstahjäl, och sedan kommer vår läkare till. Matthias kan firas ner, och själv gå till Tarfalastationen, där Klas Österlund syr några stygn.

Lärdom: Vår medveten från insteg till utsteg, att lös terräng skall hanteras som sådan. Detta är upptaget i rapporten från 1996 års Kebkurs. Det är en inrättorsupp-gift att informera om farorna.

NANGA PARBAT VINTERFÖRSÖK: Vi försökte ta oss upp via en skuggig (kall) couloir. 1000 meter ovanför oss svepte solen förbi några timmar. Nog till att där lossna material - en kall erfarenhet! Vi passerade i "kapselstil" en glaciär cirka 7-8 gånger, innan Vic trampade igenom spåret. Bra med rep!

1998. JANNE FICK smärta i benet på Ama Dablam, och Per och jag beslöt, att vi skulle återvända till läger I omedelbart. Därifrån fortsatte Janne själv. Detta förorsakat av mitt minne av Johan Luhrs blodpropp i benet på Gasherbrum II 1985.

1999/2000: Jag lämnade in tre incidentrapporter.

a) Rasande ispelare. b) Nerfirning på vår sin sida av två meter brett klipptorn, där en

sten behagade rivs loss på min sida, vilken jag parerade med "fria" handen. Hade varit bra med prusik!

c) Gick ifrån min replagskompis för att leta efter skruv. Denna hade inte samma erfarenhet som jag. En överskattning.

UT TILL HÖNÖ far vännerna ofta, och jag får följa med. Minns med fasa, hur jag vid ett tillfälle tagit mig upp över hälften av ett hemskt slab-problem, och utan skyddsklädsel riskerade 4 meters rutschning utför medtuns i gräsmattan och skrek: "Topprep"! Det kom en hand ner ifrån toppen och vi kunde fika vid gott humör.

All You need is friends!

Lärdom: Undvik bouldering.

FLER KLÄTTRARE SKADAR sig i trafik i samband med klättring än i klättring, tror jag. Helhetslogistik. Kan komma in på det vid annat tillfälle.

Jag har vid ett tillfälle kritiserat en replagskompis för undermåliga säkringsplaceringar. Borde ha beaktat den bristande kompetensen långt innan vi hamnade på en mycket ödlig repa.

Jag har valt att inte klättra fortsättningsvis med en annan klätterkompis, då denna vid en av våra klippklättringar satt med båda händerna i chokladpappret, medan repet kunde löpa genom Stichten. Denna kompis har inte klättrat sedan dess, och då

räcker det, att jag minns den situationen.

19 ÅRS ERFARENHET av klättring är en del, och jag gissar, att 50 % av de nu aktiva klättrare har klättrat noll - fem år. Denna grupp och de, som mindre aktivt tar del av klätterlitteratur i säkerhetsfrågor, kan vi delvis nå genom anslag på klätterrörelser, Bergsport och genom att lära svensk press att vi i Svenska Klätterförbundet har bra och så korrekt information som möjligt.

Detta genom att bygga upp en gemensam "erfarenhetsfond" med hjälp av incidentrapporterna. Ju större bank, desto bättre underlag! Min personliga uppfattning kan naturligtvis vara vägledande i många avseenden, men Säkerhetsgruppen behöver faktaunderlag för att kunna åstadkomma bästa resultat.

Ju fler rätt ifyllda incidentrapporter att jobba med, desto bättre möjlighet att göra rätt prioritering i informationsväg och utbildning!

DÄRFÖR: HJÄLP DINA klätterkompisar i Sverige genom att inlämna ifylld incidentrapport, när du varit med om ett tillbud (incident som kunde gett skada) eller en olycka. Du kan få hjälp med detta av din klubb "Incidentrapportör".

PS: Finns bättre begagnad katt att köpa?

RAFAEL JENSEN

Stipendier från expeditjonskommittén

VERKSAMHETSBERÄTTELSE FÖR SVENSKA KLÄTTERFÖRBUNDETS EXPEDITJONSKOMMITTÉ 2001:

SKF:s Expeditjonskommitté har haft ett lugnt år, där vi inte tagit del och ställning i frågor generellt förutom att efter rekorderlig expeditjonsrapport och Bergsportartikel ifrån Shivlingexpeditionen och Bhagirathii III, bevilja dessa stöd om vardera 4000 kr.

Båda expeditionerna har enligt vår kännedom förhållit sig väl till värdländernas kulturer, och i allmänhet beaktat Katmandudeklarationen.

Bhagirathii-killarna kunde möjligen ha tillfogat sin artikel, att målsättningen var en friklättring av tidigare delvis artificiell led. Och så var de bara ett år sena med rapportering. Nån blöja har Petter kanske förlorat i räntepengar på eget investerat

kapital? Själv har jag för Expeditjonskommitténs del enbart skrivit ut ett rekommendationsbrev 2001, och det till Per Bagegewit, som skulle delta på en expedition arrangerat av Cris Pettersen/Jagged Glob till Baruntse (7.168 m) via Sydost-ryggen.

Hoppas det gick bra.

Laila Öjefeldt försökte vi hjälpa i försäkringsfrågor. Rådet att köpa försäkring via Österriska alpöreningen (ÖAV) hade hon även erhållit ifrån annat håll, och det rådet följdes.

Sedan år 2000 har det hos mig ackumulerats två frimärkeskvitton om 100 kr totalt, varav 80 kr frimärken är förbrukat. Det vill säga att fyra frimärken återstår.

Summa summarum: 8000 kr i expeditjonsstöd under 2002.

EXPEDITJONSKOMMITTÉN

Svenskt ledbygge i Indien

VAD HAR KANCHENJUNGA med svensk tävlingsklättring att göra? Jo, vid dess fot ligger Himalayan Mountaineering Institute, och där finns Indiens största och bästa klätterrörelse; en fem meter bred och femton meter hög Entrepriserörelse. Med den väggen som centralpunkt kommer vi att under en vecka i slutet av april genomföra tränings-, ledbyggar- och domarkurser för deltagare från hela Indien.

I några år har vi inom SKF:s tävlingskommitté inofficiellt hjälpt den indiska tävlingsklättringsorganisationen med råd om träning och tävlingsorganisation.

Med stöd från Riksidrottsförbundet ska vi nu börja ett mera organiserat samarbete.

Stödet från RF räcker också till två indiska klättrares deltagande i en världscuptävling i Singapore i höst; ett bidrag till att bredda tävlingsklättringen internationellt och få med flera klättrare från tredje världen i världscupsammanhang.

Vi återkommer med en rapport i Bergsport senare i år.

**ÅKE NILSSON PETER ALLANSSON
INGRID ELLMIN MATT ADAMS**

Kropp visade bilder

Den 15 december visade Göran Kropp 50 bilder från sina bestigningar i Himalaya med flera områden för SKF:s styrelse. Bilder visades från: Pic Lenin, Mustagh Tower, Pic Pobeda, Cho You, K2, Broad Peak, Mount Everest 1996, förtoppen till Shisma Pangma och Mount Everest 1999.

SKF:s ordförande Anders Lindfors presenterade först ett utdrag från Mediamagasinet debatt på dess hemsida på Internet, där Rafael Jensen han hävdar av misstag) svarat nej på att styrelsen inte hade godtagit Göran Kropps bevis på att han besteg Mount Everest 1996. Rafael lade in en beklagan på Mediamagasinet hemsida den 2 december. Göran Kropp hade själv begärt att få visa sina bilder för styrelsen.

Efter att ha tagit del av bildbevisen röstade samtliga i styrelsen med undantag av Rafael Jensen för att godta och godkänna de bevis som Göran Kropp lagt fram om ovanstående bestigningar. Rafael Jensen lämnade senare in en skriftlig reservation mot styrelsens beslut.

Utbildningsår med många kurser

Utbildningsåret 2001 var det första året som vi arbetat fullt ut med det nya utbildningssystemet US 2000.

Vilka förändringar det nya systemet har medfört beskrevs kortfattat i föregående nummer av Bergsport under utbildningskommitténs spalt.

Utbildningskommittén planerade att i år hålla dels klättrinstruktörskurs på is i januari, dels examination på is i mars. Dessa arrangemang har ställts in i år. Vi hoppas att tillräckligt många visar intresse för dessa arrangemang nästa år. Årets första instruktörskurs på klippa kommer att arrangeras i Stockholmstrakten den 23-24 mars och den första examinationen, även den i Stockholmstrakten, den 20-21 april.

Under sommaren erbjuds italiensk multipitch på Dollankursen och klippa, snö och is på Kebkursen. Under hösten

genomförs en ny omgång med instruktörskurs och examination på klippa.

Tid och plats för höstens arrangemang kommer att presenteras i nästa nummer av Bergsport. För anmälan och frågor beträffande Dollankursen och Kebkursen kontakta respektive ansvarig, se nedan. Anmälan till instruktörskurs och examination sker genom att betala avgiften till SKF:s postgiro. Märk gireringen med avsett arrangemang, namn, postadress, telefonnummer och eventuell e-postadress. På förbundets hemsida finns blanketter för anmälan till både kurs och examination, dessa blanketter skall sändas till den person som står som ansvarig för arrangemanget.

Väl mött i år!

UBILDNINGSKOMMITTÉN
CALLE-PETTER ENGSTRÖM

Kurser vår och sommar 2002

Instruktörskurs 23 - 24 Mars i Hägsta, Stockholm

Pris: 2100 kr betalas in på förbundets konto
Ange namn, adress e-post, hem/mobilnr
Brev med bekräftelse & info skickas till dig.
Arrangemangsansvarig: Jon Brint
infomail: jonbrint@hotmail.com
0155-288858 fram till 23.00

Examination 20-21 april 2002,
Pris 2 100 kr,
Kontakta Niklas Fernqvist,
e-post: niklasfernqvist@hotmail.com

Dollankurs 2002

se hemsidan för mer information (www.utsidan.se/skf)

Kebkurs 2002

SE ANNONS PÅ SIDAN 15
12-23 augusti 2002
Kursavgift: 6100kr. Anmälan sker genom att betala in 1200 kr i anmälningsavgift på Svenska Klätterförbundets postgiro 67 32 65-5 senast 1 mars -00. Märk talongen med: "Anmälningsavgift Alpina Klätterkursen 2002" och Ditt namn, adress och telefonnummer!
Skicka bifogad anmälningsblankett med fullständiga uppgifter till mig per post!
Mikael Amlert
e-post: mikael.amlert@swipnet.se

Ny säkerhetsgrupp i SKF

För första gången i Svenska Klätterförbundets snart 30-åriga historia har vi en organiserad säkerhetsgrupp. I december år 2000 fick Mårten Johansson uppdraget som gruppleddare för säkerhetsgruppen. Gruppen var då endast en struktur nedskrivnen i utbildningskommitténs riktlinjer.

I september 2001 hade en grupp bestående av Mårten Johansson, Magnus Nilsson, representant i UIAA Safety Commission, Peter Kinde, säkerhetsansvarig i Göteborgs Klätterklubb och Rafael Jensen, ledamot i Svenska Klätterförbundets styrelse det möte som fastslog organisationen för gruppen.

På detta möte fastslogs också mål och delmål med gruppens verksamhet.

Fyra månader senare var det möte igen, den här gången var lokalklubbarnas incidentrapportörer inbjudna. Vid detta möte lades planerna för Säkerhetsgruppens arbete 2002 och 2003. Det utarbetades också en arbetsbeskrivning för lokalklubbarnas incident-

rapportörer. Säkerhetsgruppen kommer att till hösten hålla en rad informationsträffar med lokalklubbarna med temat risker och säkerhet vid klättring.

Vi kommer också att producera en rad informationsfoldrar i ämnet. Självklart kommer vi att fortsätta vår informationsinhämtning och bearbetning av incidentrapporterna då detta är grunden till vårt arbete.

Vi har gjort en ny blankett för incidentrapporten som publiceras i detta nummer av Bergsport. Denna ska fyllas i vid incidenter, dvs. olyckor men också tillbud som kan leda till personskada eller dödsfall.

Vi vill ha in rapporter på incidenter inträffade i Sverige oavsett nationalitet på de inblandade och på incidenter utomlands med svenskar inblandade.

Om du varit med om eller känner till någon incident som du inte tror har rapporterats hjälper du oss genom att skicka in den till kansliet.

SÄKERHETSGRUPPEN

Olycksrapport 2001 – ett svart år för svensk klättring

2001 VAR ETT SVART ÅR för svensk klättring, bara 2 dagar in på det nya året skedde den första dödsolyckan. En isklättnare omkommer efter ett mycket långt fall på Karnelipakte, Suorva. I slutet av juni inträffar nästa dödsolycka då en svensk man faller i en spricka på Harbardsbreen i Norge. När räddningspersonalen får upp mannen lider han av svåra rygg- och nackskador samt är kraftigt nedkyld. Han dör under uppvärmningsförsöken på sjukhus.

Ytterligare en glaciärolycka med dödlig utgång sker under en glaciärkurs vid Kebnekaise i september. Olyckan är under rättslig prövning för att utreda vem som bär ansvaret.

I övrigt kan vi konstatera att säkerhetsgruppen fått in betydligt fler incidentrapporter än tidigare år. Totalt 16 st varav 12 olyckor och 4 tillbud. Ökning kan tillskrivas ett mer aktivt säkerhetsarbete där säkerhetsgruppen mer än tidigare söker efter incidenter och att svenska klättrare fått kännedom om förbundets nya säkerhetsarbete och i större grad börjat rapportera in olyckor och tillbud.

DET ÄR SVÅRT ATT urskilja någon trend bland årets incidenter. Det har varit allt från stukade fötter och blåmärken till dödsolyckor. De har inträffat vid bouldering inomhus till isklättring i alpin miljö.

Alla incidenter har skett i Sverige utom en som skedde Norge. När vi tittar på dem tillsammans med statistik från tidigare år framträder dock en rad intressanta saker.

Bland annat tar vi död på en gammal myt att firningsolyckor skulle vara de vanligaste vid klättring.

Den klart vanligaste olycksformen är förstemansfall. I denna kategori har vi räknat in allt från stukningar då klättraren vid fall tar emot sig mot sig mot klippan till markfall där samtliga mellansäkningar lossnar.

Detta avspeglas också i statistiken över olycksorsak, frivilligt risktagande toppar listan med slarv på andra plats. Sedan kommer bristande kunskap, hanteringsfel och objektiva orsaker med ungefär samma frekvens.

Näst förstemansfall är stenslag den vanligaste olycksformen. Här har vi tyvärr några allvarliga olyckor som inträffat trots att de omkomna/skadade använt hjälm.

Den vanligaste dödsorsaken för svenska klättrare som omkommer vid klätteroilyckor är snö- och lavinrelaterade. Dels rena lavinolyckor men också några olyckor då klättrare fallit i samband med att hängdrivor

brustit. Då vi fortfarande får in rapporter för incidenter från tidigare år redovisar vi inte något statistikmaterial eftersom detta snabbt skulle bli inaktuellt.

OLYCKSFALL 1: Isklättrare klättrar en hel replängd utan att lägga mellansäkningar. När isen flackar av kliver 1:e mannen på ett mindre snöfält, ca 3 * 5 m som kollapsar. Han faller 90-95 m med dödsfall som följd.

Kommentar: Snöfältets kollaps orsakade olyckan. Om mellansäkningar lagts hade konsekvenserna av fallet kunna begränsas eller förhindras.

OLYCKSFALL 2: Oerfarna klättrare blir rädd under en osäkrad klättring. Hon försöker sätta en friend för att testa/hålla sig i. Frienden lossnar vid dragprov och kvinnan faller ca 3 meter till marken. Hon ådrar sig en handledsfraktur och en stukad fot.

Kommentar: Före kvinnan klättrade en mer erfaren klättrare och syftet var att sätta upp ett topprep på en svårare del av klippan. Även om klättringen känns lätt för en erfaren klättrare innebär det inte att en oerfaren tycker det samma.

Oerfarna klättrare bör var säkrade vid all klättring och verksamhet där risk för fall föreligger då de inte har samma vana av miljön som mer erfarna klättrare.

OLYCKSFALL 3: Klättrare förolyckas vid fall. Den drabbade fick en öppen lärbensfraktur och misstänks ha fått underbensfraktur och frakturer på bägge underarmarna vid olyckan.

Kommentar: Säkerhetsgruppen saknar underlag för kommentar.

OLYCKSFALL 4: Elev faller under fortsättningskurs. De två mellansäkningarna, båda dåligt placerade kilar, lossnar och eleven får ett markfall från cirka 4 meter. Fallet resulterar i ett rejält blåmärke och svullnad i ena skinkan.

Kommentar: Eleven visade bristfälligt engagemang vid demonstrationer och övningar på marken, och gav under kursen ett intryck av allmän otålighet och nonchalans vid hantering av utrustningen. Instruktören anser att han inte borde ha släppt upp eleven som försteman utan istället talat allvar med honom och, om inte eleven uppvisade en beteendeförändring, avbrutit kursen för denna elev.

OLYCKSFALL 5: En man faller ner i en glaciärspricka. Han drabbas av svåra nack- och ryggskador samt hypotermi (nedkylning).

Mannen avlider senare på sjukhus.

Kommentar: Säkerhetsgruppen saknar underlag för kommentar.

OLYCKSFALL 6: Bouldrare faller och missar delvis den mjuka matta som ligger under väggen. Får en kraftig knyck på nacken (whiplash)

Kommentar: Ha någon som spottar och ser till att crashpad/mattan ligger rätt.

OLYCKSFALL 7: Guidegrupp om 4 eller 5 man rör sig inknutna över en brant glaciärslutning. En deltagare faller och drar med sig de övriga i fallet. Olyckan orsakade frakturer på flera av deltagarna.

Kommentar: Säkerhetsgruppen saknar underlag för kommentar.

OLYCKSFALL 8: En grupp kvinnor och deras barn i åldern 12-13 år, totalt ca 8-9 personer klättrar en lätt alpin led. En av kvinnorna blir träffad av stenslag och måste föras ned. De assisteras ned av en bergsguide och dennes klienter till insteget.

Kommentar: Säkerhetsgruppen saknar underlag för kommentar.

OLYCKSFALL 9: Deltagare omkommer vid glaciärräddningskurs.

Kommentar: Olyckan är under rättslig prövning. Säkerhetsgruppen återkommer med information då ansvarsfrågan är utredd av domstol.

OLYCKSFALL 10: Fall, ca 5 meter. Två mellansäkningar, en friend och en kil lossnar vid fallet. Fallet orsakade en fotledsfraktur.

Kommentar: Hanteringsfel, lägg bättre säkningar.

OLYCKSFALL 11: Dansk klättrare mister balansen när hon ska ta på sig klätterskorna och faller ca 3 meter ner från den avsats hon stod på. Hon ådrog sig lindriga arm- och huvudskador.

Kommentar: Var om möjligt säkrad i miljöer där risk för fall föreligger.

OLYCKSFALL 12: Dansk kvinna, stående på marken, träffas av stenslag. Stenen tar under hjälmkanten och medför temporär medvetlöshet. Senare konstateras att hon inte ådragit sig några allvarliga fysiska skador.

Kommentar: Trots att kvinnan använde hjälm inträffade olyckan. Om inte verksamheten så kräver, vistas om möjligt utanför område där risk för stenslag föreligger.

SÄKERHETSGRUPPEN